

Q1/2017

Kysely: Palvelualojen työntekijöiden epävarmuus toimeentulosta kasvussa

Palvelualojen ammattiliitto PAMin suhdannebarometrissä ilmenee, että epävarmuus omasta taloudellisesta tilanteesta alojen työntekijöiden keskuudessa voimistuu. Taloustilanteensa heikkenemistä ennustavat eniten matkailu- ja ravintola-alalla sekä kiinteistöpalvelualalla työskentelevien työntekijöiden vastaukset.

PAMin suhdannebarometrin tutkimustuloksista selviää, että matkailu- ja ravintola-alalla sekä kiinteistöpalvelualalla noin 30 % vastaajista kokee henkilökohtaisen taloutensa heikentyneen viimeisen vuosineljänneksen aikana. Kaupan alalla samoin kokee noin joka neljäs (26 %) vastaajista.

Vastaajat eivät oleta oman taloutensa paranevan myöskään seuraavan vuoden aikana. Vastaajat epäilevät tilanteensa jopa heikkenevän. Tämä kertoo, että yksityisten palvelualojen työntekijöistä merkittävä osa elää taloudellisesti ahtaalla.

- Kiinteistöpalvelualalla peräti 36 % vastaajista olettaa oman taloutensa heikkenevän seuraavan vuoden aikana. Vain 14 % odottaa tilanteen paranevan. Matkailu- ja ravintola-alalla tilanne näyttää vieläkin lohduttomammalta, vain 7 % vastaajista odottaa taloutensa paranevan, kertoo PAMin ekonomisti **Antti Koskela**

Vaikka kyselyyn vastanneiden näkemys omasta henkilökohtaisesta taloustilanteesta on huolestuttava, kertovat barometrin tulokset myös positiivisista muutoksista. Kaikilla PAMin sopimusaloilla näkyy kehitys, jossa työttömyyttä pelkäämättömien osuus on kasvanut. Kaupan alalla noin 50 %, matkailu- ja ravintola-alalla 37 % ja kiinteistöpalvelualalla 42 % vastaajista ei koe työttömyyden uhkaa.

- Tekemästämme kyselystä selviää, että erityisesti kaupan alalla ja kiinteistöpalvelualalla vastaajat kokevat työnantajiansa talouden kehittyneen positiivisesti. Aiempaa useammat alan työntekijät eivät koe työttömyyden uhkaa, kertoo Koskela ja jatkaa

- Esimerkiksi kiinteistöpalvelualan työnantajista yli 40 % on arvioinut lisäävänsä henkilöstöään vuonna 2017. Tämä kehitys saattaa osaltaan näkyä myös työntekijöiden luottamuksessa työllisyyteen, Koskela toteaa.

Uskoa tulevaisuuteen luovat myös työntekijöiden mielikuvat siitä, kuinka työnantajan talouden odotetaan kehittyvän tulevaisuudessa. Kaupan alalla lähes 50 % ja kiinteistöpalvelualalla 44 % työntekijöistä uskoo työnantajien talouden paranevan seuraavan vuoden aikana. Matkailu- ja ravintola-alalla osuus on vain 19 %.

- Valitettavasti matkailu- ja ravintola-alan työntekijöiden mielikuvat poikkeavat tässäkin muista ja luovat synkempää kuvaa alan työllisyystilanteesta. Alan kasvu on kuitenkin ollut nopeaa ja sen odotetaan vain kiihtyvän. PAMin tutkimuksen mukaan matkailu- ja ravintola-alan työntekijöiden mielikuvat ovat tämän kanssa ristiriidassa. Epäsuhta kertoo alalla vallitsevasta epävarmuudesta työntekijöiden keskuudessa.

- Kaupan ja kiinteistöpalvelualan alkanut noususuhdanne taas näkyy alojen vastauksissa luoden positiivisempaa kuvaa tilanteesta. Molemmilla aloilla lähes 40 prosenttia vastaajista kokee työnantajansa myynnin kasvaneen viimeisen vuoden aikana, kertoo Koskela.

Lisätietoja: Antti Koskela, ekonomisti

Tiedot perustuvat PAMin teettämään kyselyyn, joka toteutettiin 4.-17.4.2017. Kyselyyn vastasi 193 PAMin jäsentä. Vastaajista 88 % oli töissä ja 4 % työttömänä. PAM julkaisee suhdannebarometrin vuosineljänneksittäin.

Kysely: Pamilaiset näkevät työnantajan menestyvän, mutta omaa elämää varjostaa kasvava huoli toimeentulosta ja työttömyydestä

Palvelualojen ammattiliitto PAMin suhdannebarometrin tuloksista ilmenee, että yksityisten palvelualojen talouskasvu ei ole vielä taannut työntekijöille parempaan toimeentuloa ja, että työttömyyttä pelätään aiempaa enemmän.

PAMin suhdannebarometrin tuloksista selviää, että alan työntekijöiden kokema työmarkkinatilanne ei orastavasta talouskasvusta huolimatta ole parantumassa.

- Alan matalat palkat ja työsuhteiden heikko laatu vahvistavat entisestään alan työntekijöiden kokemaa ahdinkoa. Kyselyyn vastanneista 40 prosenttia kokee huolien kasvaneen oman taloutensa suhteen. Lisäksi vastaajista yli 15 prosenttia kokee työttömyyden uhan peräti kasvaneen viimeisten kuukausien aikana, kertoo PAMin ekonomisti **Antti Koskela**.

Pamilaiset ovat optimistisia työnantajiansa tilanteen suhteen, mutta omassa taloudellisessa tilanteessa on huolia. Vastaajista 43 prosenttia arvioi, että työnantajana olevan yrityksen myynti on kasvanut edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

- Tämän lisäksi vastaajista 37 prosenttia odottaa työnantajansa taloudellisen tilanteen kehittyvän positiivisesti seuraavan vuoden aikana. Samaan aikaan kuitenkin vain 14 prosenttia odottaa oman taloudellisen tilanteensa kohenevan, toteaa Koskela.

Yksityiset palvelualat ovat hyötäneet alkaneesta talouskasvusta ja kuluttajien luottamuksen noususta. Tilastokeskuksen mukaan palvelualojen liikevaihto nousi helmi-huhtikuussa 5,3 prosenttia verrattuna vuodentakaiseen.

- Positiivinen talousvire ei ole yltänyt vahvistamaan työntekijöiden omaa arkea tai taloudellista asemaa. Työntekijät kokevat, että palvelualojen parantunut taloustilanne saisi näkyä vahvemmin heidän omassa arjessaan, tulkitsee Koskela.

Yksityisillä palvelualoilla palkat ovat matalat ja työsuhteitten laatu usein heikko, joka Koskelan mielestä näkyy työntekijöiden kokemana taloudellisen turvan puutteena.

- Vähittäiskaupassa ja majoitus- ja ravitsemusalalla lähes 40 prosenttia työntekijöistä on osa-aikaisessa työsuhteessa, kun koko maan keskiarvo on 15 prosenttia. Tarjotut työsuhteet eivät kykene tuomaan taloudellista turvaa työntekijöille. Työsuhteiden heikko laatu näkyy myöskin työvoiman löytämisen vaikeutena, arvioi Koskela.

Lisätietoja:

Antti Koskela, ekonomisti

Tiedot perustuvat PAMin teettämään kyselyyn, joka toteutettiin 4.7.-1.8. 2017. Kyselyyn vastasi 400 PAMin jäsentä. Vastaajista 93 % oli töissä ja 4 % työttömänä. PAM julkaisee suhdannebarometrin vuosineljänneksittäin.

PAMin kysely: Parantuva taloustilanne alkaa helpottaa työttömyyden uhkaa turvapalveluissa ja matkailu- ja ravintola-alalla, mutta huolet toimeentulosta säilyvät

Palvelualojen ammattiliitto PAMin suhdannebarometrin tuloksista ilmenee, että yksityisten palvelualojen talouskasvu on osittain vähentänyt huolia työttömyydestä, mutta huolet omasta taloudesta eivät ole hävinneet

Matkailu- ja ravitsemusalalla yli 45% vastaajista kokee, että työnantajan myynti on kasvanut viimeisen 12kk aikana. Huolet oman talouden suhteen ja työttömyyden uhka eivät kuitenkaan ole hellittäneet.

Kiinteistöpalvelualalla yli 60 prosenttia ei tunne työttömyyden uhkaa. Aiemmin luku on ollut 45 prosenttia. Alan työntekijöistä 34% arvioi oman taloutensa paranevan seuraavan 12kk aikana, kun edellisellä kerralla luku oli 14 prosenttia.

Turvapalveluiden alalla niiden osuus, jotka eivät koe työttömyyden uhkaa, on noussut 32 prosentista 55 prosenttiin.

- Pamilaisten huolet omasta taloudestaan eivät kuitenkaan ole hävinneet. Yli kolmannes vastaajista kokee omaa talouttaan koskevien huoltien kasvaneen, kertoo PAMin ekonomisti **Antti Koskela**
- Vastauksissa korostuu yksityisten palvelualojen työntekijöiden hyvä usko työnantajensa talouden kehitykseen, mutta samalla huolet omasta taloudestaan. Yli 40 prosenttia vastaajista arvioi työnantajan talouden paranevan seuraavan vuoden aikana, mutta alle 20 prosenttia uskoo oman taloudellisen tilanteensa vastaavasti paranevan, kertoo Koskela.
- Verrattuna Tilastokeskuksen 27.10. julkaisemaan kuluttajien luottamusbarometriin pamilaisten näkemykset omasta taloudestaan ovat synkkiä. Koko maassa oman taloutensa kohentumiseen luotti lokakuussa 29 prosenttia kuluttajista ja vain 10 prosenttia pelkäsi taloutensa huononevan. Pamilaisten keskuudessa tilanteen paranemista odotti vain 19 prosenttia ja heikkenemistä jopa 23 prosenttia, kertoo Koskela.

Lisätietoja:

Antti Koskela, ekonomisti

Tiedot perustuvat PAMin teettämään kyselyyn, joka toteutettiin 5.10-20.10.2017. Kyselyyn vastasi 341 PAMin jäsentä. Vastaajista 91 % oli töissä ja 2 % työttömänä. PAM julkaisee suhdannebarometrin vuosineljänneksittäin.

PAMin kysely: Kiinteistöpalvelualan työntekijöiden usko oman taloustilanteen paranemiseen on romahtanut – Työnantajayritysten kasvuun riittää luottoa

Palvelualojen ammattiliitto PAMin suhdannebarometri kertoo, että joka neljäs palvelualan työntekijä epäilee oman taloutensa heikkenevän vuoden sisällä. Kyselyyn vastanneiden mielestä työnantajayritysten taloustilanne on vahva ja lisää kasvua on luvassa. Se ei kuitenkaan hälvennä työntekijöiden omaan toimeentuloon liittyviä huolia.

Palvelualojen ammattiliitto PAM julkaisee neljännesvuosittain suhdannebarometrin, jossa selvitetään alan työntekijöiden näkemyksiä taloustilanteesta. Viimeisen kolmen kuukauden aikana palvelualojen työntekijöiden huoli omasta taloudesta on lisääntynyt.

– Vastaajista joka neljäs (26 %) uskoo taloustilanteensa myös heikkenevän edelleen tulevan 12 kuukauden kuluessa. Kiinteistöpalvelualalla näkymien muutos on dramaattinen. Vielä kolme kuukautta sitten 34 prosenttia kyselyyn vastanneista alan työntekijöistä uskoi tilanteensa olevan paranemaan päin. Nyt tuo luku on puolittunut 17 prosenttiin, kertoo PAMin ekonomisti **Olli Toivanen**.

Tuoreessa Tilastokeskuksen kuluttajabarometrissä vain 8 % suomalaisista pelkäsi taloustilanteensa heikkenevän tulevan vuoden kuluessa.

– Tähän verrattuna palvelualojen työntekijät kokevat tilanteensa selvästi keskimääräistä synkempänä, Toivanen huomauttaa.

Työnantajayritysten tilanne nähdäänkin kyselyssä valoisampana. Edellisen kolmen kuukauden aikana työnantajan taloustilanteen kertoo parantuneen 28 % ja heikentyneen 13 % vastanneista. Tulevan vuoden aikana työnantajayritysten talouden uskoo paranevan edelleen jopa 36 % ja heikentyvän vain 10 % vastaajista.

Vaikka toimeentulon riittämättömyys huolettaa, yhä useampi kokeekin työpaikkansa suhteellisen pysyväksi.

– Melkein puolet vastaajista (48 %) eivät koe lainkaan työttömyyden uhkaa. Vastaava luku jäi vielä vuosi sitten 34 prosenttiin. Vaikka oman työpaikan koetaan olevan turvattu, vastaajat ovat huolissaan toimeentulonsa riittävydestä, Toivanen toteaa.

Hän epäilee, että yksi syy toimeentulon riittämättömyyden tunteen lisääntymiseen voi olla, ettei työtunteja ole tarjolla riittävästi.

– Kokonaisuutena kyse on kuitenkin siitä, ettei ansiotaso ole seurannut kohonneita elinkustannuksia, Toivanen huomauttaa.

Kyselyssä tiedusteltiin ensimmäistä kertaa myös vastaajien arviota siitä, kuinka kauan heillä kestäisi saada uusi työpaikka, mikäli he nyt jäisivät työttömiksi.

– Melkein joka viides kyselyyn vastanneista (19 %) uskoo, ettei saa enää uutta työpaikkaa nykyisen työsuhteen päätyttyä. Vaihtelu eri toimialojen välillä on kuitenkin huomattavaa. Matkailu- ja ravintola-alalla vain 12 prosenttia vastaajista uskoo nykyisen työpaikan jäävän heidän viimeisekseen, Toivanen toteaa.

– Matkailu- ja ravintola-alalla työskentelee huomattavasti keskimääräistä suurempi osuus nuoria, ja erityisesti pääkaupunkiseudulla alaa vaivaa huutava työvoimapula. Kokonaisuutena heikko luottamus uuden työpaikan löytämiseen palvelualoilla on kuitenkin huolestuttavaa.

Lisätiedot:

Olli Toivanen, ekonomisti, Palvelualojen Ammattiliitto PAM

Tiedot perustuvat PAMin teettämään kyselyyn, joka toteutettiin 11.–24.1.2017. Kyselyyn vastasi 336 PAMin jäsentä. Heistä 91 prosenttia oli työsuhhteessa ja 5 prosenttia työttömänä. PAM julkaisee suhdannebarometrin vuosineljänneksittäin.